

XXII. Savaria országos történelem verseny

A verseny meghirdetője: Eötvös Loránd Tudományegyetem Savaria Regionális Pedagógiai Szolgáltató és Kutató Központ

A verseny célja: A verseny célja, hogy a tehetséges diákok számára lehetőséget biztosítson egyes történelmi korszakokban való elmélyülésre, a képességek újszerű fejlesztésére. Ezek közül is kiemelt szerepet szán a források használatának, a források segítségével ismeretek szerzésének, a szaknyelv helyes használatának, a térben és időben való tájékozódás képességeinek, a kommunikációs képességek fejlesztésének, a problémamegoldó és kritikai gondolkodás kialakításának. A verseny különösen fontos feladatának tekinti a nemzeti és európai identitástudat elmélyítésének segítségét. Mindehhez figyelembe veszi a tanulók életkori sajátosságait.

A verseny kategóriái iskolaszintek szerint:

I. kategória: 9. évfolyamos tanulók és a nyelvi előkészítő évfolyamok tanulói, akik ebben a tanévben a 9. évfolyam tananyagát tanulják

II. kategória: 10. évfolyamos tanulók, ideértve a nyelvi előkészítő évfolyamok tanulóit is, akik ebben a tanévben a 10. évfolyam tananyagát tanulják

A 6 és 8 évfolyamos gimnáziumok 9. és 10. évfolyamos tanulói abban a kategóriában versenyezhetnek, amelynek anyagát az adott évben vagy korábban tanulták.

A jelentkezés és a részvétel feltételei: A versenyre jelentkezhet a történelem iránt érdeklődő valamennyi 9-10. évfolyamos tanuló. A nyelvi előkészítő osztályba járó tanulók is nevezhetnek a versenyre, amennyiben az adott évben a 9. (I. kategória) vagy a 10. évfolyam (II. kategória) tananyagát tanulják.

A versenyen való részvétel kizáró okai: Azt a versenyzőt, aki a versenyszabályzatot megsértette vagy szabálytalanságot követett el (pl. meg nem engedett segédeszközök használata, stb.), a versenyből ki kell zárni. A verseny lebonyolításában olyan személy nem vehet részt, akinél az országos szervező összeférhetetlenséget vagy szabálytalanságot állapít meg. Nem indíthat versenyzőt olyan személy, aki az országos versenybizottság tagja.

A jogorvoslat menete: Az iskolai fordulóval kapcsolatos szabálysértések kivizsgálása és a jogorvoslat az illetékes iskola igazgatójának hatáskörében történik. A megyei fordulóval kapcsolatos jogorvoslati kérdésekben az országos versenybizottsághoz lehet fordulni.

A verseny témája, ismeretanyaga, felkészüléshez felhasználható irodalom:

I. kategória: Egyetemes történelem az ókortól 1492-ig; A magyarság története a kezdetektől 1382-ig

A feladatok az adott forduló időtartamára vonatkoznak. A 4 évfolyamos gimnáziumi kerettanterv 9. évfolyamra vonatkozó követelményei alkotják az írásbeli feladatok alapját, de a kerettantervi témakörök témái, altémái és lexikai elemei bővülnek a megadott szakirodalom, tankönyvek anyagai alapján. A szóbeli döntő témaköreinek címeiről az

országos döntőbe jutott tanulók kapnak tájékoztatást. A szóbeli döntőben a felkészülés során használható az érettségi vizsgán engedélyezett középiskolai történelmi atlasz.

1. forduló: Az ókor

Az érvényben lévő tankönyvek, történelmi atlasz

Kerettantervi témakörök: Civilizáció és államszervezet az ókorban; Vallások az ókorban

2. forduló: Ókor és középkor (egyetemes történelem)

Kerettantervi témakörök: Az 1. forduló témakörei; Hódító birodalmak; A középkori Európa

a) Az érvényben lévő tankönyvek, történelmi atlaszok

b) SZTE Egyetemi Könyvtár Hadtörténeti Gyűjtemény (2019): *Az ókor hadtörténetéből*. URL: <http://www.bibl.u-szeged.hu/bibl/mil/okor/index.html> (2020. 05. 07.)

c) Herber–Martos–Moss–Tisza (2005): *Történelem 3. (1000-től 1500-ig)*. Reáltanoda Alapítvány, Budapest. *Középkori társadalom, kultúra* fejezet. pp. 95-115.

3. forduló: Ókor és középkor (egyetemes történelem); A magyarság története a kezdetektől 1382-ig

Kerettantervi témakörök: Az 1-2. forduló témakörei; A magyar nép eredete és az Árpád-kor; A középkori Magyar Királyság fénykora (1382-ig)

a) Az érvényben lévő tankönyvek, történelmi atlaszok és az 1-2. forduló témakörei, szakirodalma

b) Herber–Martos–Moss–Tisza (2005): *Történelem 3. (1000-től 1500-ig)*. Reáltanoda Alapítvány, Budapest. *Gazdaság és társadalom a 11-13. századi Magyarországon* fejezetek. pp. 169-172., pp. 184 - 189., pp. 206 - 209.

c) Vida Tivadar – Corina Knipper (2020) által vezetett nemzetközi projekt összefoglalója: *Egy Kr. u. 5. századi közösség kialakulása Pannóniában*. ELTE honlapja. URL: <https://bit.ly/2YFPsvO> (2020. 05. 06.)

d) szerk. Véber Franciska (2009): *Magyarország története ismeretterjesztő filmsorozat 9. rész – Anjou Károly...* FilmArt Filmstúdió és Magyar Televízió, rendező: M. Nagy Richárd, Varga Zs. Csaba. URL: <https://youtu.be/3OFSuCQUzPQ> (2020. 05. 06.)

Az írásbeli és a szóbeli döntő is tartalmaz magyar és egyetemes történelmi feladatokat.

II. kategória: Kr. e. VI. század – 1844.

A 4 évfolyamos gimnáziumi kerettanterv 9-10. évfolyamra vonatkozó követelményei (az érettségi vizsgakövetelmények) és a megadott szakirodalom az írásbeli feladatok alapja. A szóbeli döntő témái a közép- és emelt szintű érettségi követelmények adott időszakra vonatkozó elemei (3., 5., 7. témakör) és a megadott szakirodalom alapján készülnek. (https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/erettsegi/vizsgakovetelmenyek2017/to_rtenelem_vk.pdf)

A szóbeli döntőben a felkészülés során használható az érettségi vizsgán engedélyezett középiskolai történelmi atlasz.

1. forduló: Kr. e. VI. század – 1490

Az érvényben lévő tankönyvek, történelmi atlaszok

Németh György: *Julius Caesar. A res publica válsága = Rubicon*, 2019/5. szám pp. 55-63.

2. forduló: Kr. e. I. század - 1711

a) Az érvényben lévő tankönyvek, történelmi atlaszok

b) Horváth Attila: *A nemesi vármegye* (A történeti alkotmány. Középszintű közigazgatás: vármegye. A nemesi vármegye kialakulása. A nemesi vármegye feladata és hatásköre) = *Rubicon*, 2018/3-4. szám pp. 8-14.

c) Herber Attila–Martos Ida–Moss László–Tisza László: *Történelem 4.* (1500-tól 1789-ig). Reáltanoda Alapítvány, 1995. A szabadságharc kitörésének okai és körülményei pp. 312 - 314., A Rákóczi–szabadságharc állama és országgyűlései pp. 316 - 317., III. Károly pp. 320 - 322.

d) Magyarország története 19. (szerk. Véber Franciska (2009): *Magyarország története ismeretterjesztő filmsorozat 19.* FilmArt Filmstúdió és Magyar Televízió, rendező: M. Nagy Richárd, Varga Zs. Csaba. (<https://www.youtube.com/watch?v=Q8LqlbsX2uA&t=113s> 2020. 05. 08.)

3. forduló: 1000 – 1844.

Írásbeli: egyetemes és magyar történelem

Szóbeli: magyar történelem 1458-1844.

a) Az érvényben lévő tankönyvek, történelmi atlaszok

b) Oborni Teréz: *Erdély fejedelmei.* Pannonica Kiadó, 2002. pp. 95-125. (A Bethlen Gáborról szóló rész)

c) F. Romhányi Beatrix: *A Notre-Dame évszázadai* (Építés és újjáépítés) = *Rubicon*, 2019/ 5. szám pp. 93-96.

d) Csorba László: *Bécsről Bécsig.* A „legnagyobb magyar” életútjának állomásai = *Rubicon*, 2016/9. szám pp. 57-71.

e) Katus László: *A rendi dualizmus kora (1790-1830)*, A reformkor: a polgári átalakulás előkészítése. = Magyarország története. (Főszerkesztő: Romsics Ignác), Akadémiai Kiadó, 2007. pp. 581-606.

f) Magyarország története 23. (szerk. Véber Franciska, 2009): *Magyarország története ismeretterjesztő filmsorozat 23.* FilmArt Filmstúdió és Magyar Televízió, rendező: M. Nagy Richárd, Varga Zs. Csaba
(<https://www.youtube.com/watch?v=YArvkdteGmw> 2020. 05. 08.)

A nevezés módja, határideje (levélcím, e-mail cím): A versenyre az ELTE SRPSZKK által megadott elektronikus felületen kell nevezni a várható iskolai induló létszám és a nevező iskola elektronikus címe megjelölésével **2020. november 10-ig** az alábbi linken:

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdpLBhPQvdwIsXsdE70NNbzf7dPB2ED3v74S4uth0VQrIleJA/viewform>

Nevezési díj: nincs

Fordulók (időpontok, helyszínek, a fordulók feladatainak rövid ismertetése):

1. forduló: **2021. január 7. 14.00-16.00 óra** A forduló anyagát az ELTE SRPSZKK elektronikus úton juttatja el az iskolákhoz legkésőbb a forduló napján 12 óráig. Az iskolák a feladatlapot a tanulólétszámnak megfelelően sokszorosítják. A forduló feladatlapját a hozzá tartozó útmutató alapján a szaktanár értékeli. Az iskolai fordulóban legalább 70%-os teljesítményt elérő tanuló jut be a megyei/fővárosi fordulóba, akinek az adatait az ELTE SRPSZKK által megadott elektronikus felületre kell felölteni 2020. december 15-ig.
2. forduló: **2021. február 9. 14.00-16.00 óra** A fordulót az ELTE SRPSZKK által felkért megyei/fővárosi intézményekben szervezik. A forduló anyagát az ELTE SRPSZKK juttatja el a helyszínre. A megyei forduló dolgozatait az országos versenybizottság által felkért szakértők javítják ki.
3. forduló: **2021. április 23-24.** Az országos döntőn a megyei fordulókban az országos összesítés után a legjobb teljesítményt nyújtó 15-15 tanuló vehet részt, akiket közvetlenül az ELTE SRPSZKK értesít.

A továbbjutás feltétele, módja az egyes fordulókban: Az iskolai fordulóban legalább 70%-os teljesítményt elérő tanuló jut be a megyei/fővárosi fordulóba.

Az országos döntőn kategóriánként a megyei fordulókban legjobb teljesítményt nyújtó 15-15 tanuló vehet részt.

Az eredmények közzétételének módja: A megyei fordulók és az országos döntő eredményeit az ELTE SRPSZKK honlapján teszi közzé: www.srpszkk.hu

Díjazás: Az országos döntőn résztvevő versenyzők emléklapban és könyvjutalomban részesülnek.

A szervezők elérhetősége: Eötvös Loránd Tudományegyetem Savaria Regionális Pedagógiai Szolgáltató és Kutató Központ, Szombathely, Károlyi Gáspár tér 4. Tel.: 94/504-495; e-mail: fejleszt@srpszkk.elte.hu